

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 177

Constanța, Duminică 8 Septembre 1896

20 bani număr

NEPĂȘARE

Cel mai bun lucru de făcut în țera Dobrogei este să *toți* și să închizi ochii la ori-ce nelegalitate vei vedea. Cel mult ce este permis aci unui cetățean caruia i-ar veni gustul fistichiu de a se amesteca ceva în afacerile publice locale, este să intrigeze pe de latură, în dreapta și în stânga, fără a se pune nici odata la iveală, în bataia fierului, cum s'ar zice.

Cam de această trampă au fost și sunt aspirații la demnități în Constanța; cam așa să poartă ei până în ajunul vreunei zile decisive.

Toți recunosc că actuala stare de lucruri e nesuferită, dar cu toții se feresc a arăta în public credințele ce au. Cu toții recunosc că actualul prefect e rău inspirat în conducerea trebilor județului; totă lumea e de acord că actuala administrație a orașului a devenit oădă, prin nepriceperea și compromițătorea chivernisală a intereselor comunei, dar nimenea n'a îndrăznit a se folosi de singura ocazie prezentată, spre a'și afirma convingerile ce are.

Să fim drepti, nici n'are cine. Populației indigene nu'i poți cere așa ceva, căci pe lângă că nu știe obiceiurile și limba țarei, puțin îi arde ei de compromiterea intereselor românești aci. Cât pentru români, ei sunt sau slujbași sau advocați, și de-asupra capul tuturor atârna vecinic sabia lui Danocios.

Până la un punct recunoștem neintervenirea: de cât *Patria*, mai aproape de corp e pielea omului.

Dar în acest caz, dacă nici d-nii profesioniști liberi nu sunt *liberi* a vorbi, — de frica ridicării autorizațiunii de a pleda în Dobrogea, cum s'a întâmplat unora, să bine-voiască a ne slabi cu dragostea lor *specială* pentru interesele comunei.

Se făceau mai înainte întruniri publice, petiții colective și se duceau rezoluții și delegații oficiale la București pentru te miri ce lucru; iar acum, când s'a vădit amenințată pe câmp recolta unui an întreg; când în administrația capitalei județului se iau deciziuni nesocotite, cart, fără nici o prevedere, rebese pe mai multă an comuna, ca împrumutul nejustificat de două milioane, luminatul orașului pe 15 ani cu țifeiu, aducerea apei cu un preț proiectat întreit de cât cel adevărat; când se permite unor speculanți, electori, nași sau cumetri, tot soiul de abuzuri și calcări de regulamente, ca d-lor Fr. Frenkian, a face clădiri mari cu privatele în strada din piața principală, cum e Banca agricolă și altele, iar noul proprietar al hotelului Gambeta a ocupa unica și cea mai frumoasă și frecventată vedere spre mare, nimenea nu țice nici un cuvânt, nici în public nici în fața anchetei.

Marturisim că ne am înșelat, la începutul campaniei noastre, în ceia-ce privește sentimentul public al Constanțenilor.

El e mort acum, dacă a existat vre-odata.

A trebuit ca streinit, zărele din București, deși unele denaturând, altele incomplet informate sau servind mai mult interesele de

partid, să dea alarma turpitudinilor ce se comit aci.

Dacă un sentiment de delicatețe ne-a stăpânit până acum a vorbi de multe din aceste turpitudini, întâmplările ce s'a gramădit în urma, de când domnul Kotciū crede că a căpătat *întreg* dreptul de impunitate, pe care nu'l avea mai înainte, ne îndreptățește a vorbi cu glas mai tare. Acesta nu spre a atrage atențiunea Constanțenilor, mai mult înclinați spre lingușitorii și impositorii de meserie de cât spre a cei-ce le-au apărut tot d'una, întres-le vorbind tuturor, verde, românește, ei spre a fixa atențiunea guvernului central asupra a celor-ce, pentru câștiguri personale, sunt în stare să sacrifice și să pericliteze toate interesele românismului în această provincie.

APELE DE MARE

DE LA

Constanța

(Urmare)

Ingerată în dosă mare, 2—3 pahare pentru un adult, are o acțiune laxativă; acțiune ce rezultă din proprietățile unite ale sărurilor apei de mare, clorurii de sodiu și magneziu cu clorurii de potasiu și sulfatului de magnezie. ceia-ce a făcut pe Rayer a o numi un excelent purgativ. Lallasque a prescriș-o în idropisii, iar Buchau a administrat-o la copil mic ca vermit fug, felicitându-se de rezultatele obținute.

Am întrebuintat-o și eu la mai mult copil mic contra vermiilor intestinali, dar n'am putut obține efectele de cari vorbește Buchau.

Administrată în dosă mică, apa de mare nu mai purgează, dar excită nutrițiunea, mărește apetitul, ridică

temperatura și activează circulațiunea. Aceste efecte au fost semnalate mai întâi de Richard Russel, apoi de Grenhov și în urmă de numeroși fiziologiști și terapeutici.

Pentru această acțiune, apa de mare în doză mică se dă digestiunilor lente la dispepsii, la convalescenți scrofuloși și miserii de nutrițiune.

Din cauza gustului neplăcut, Rabuteau a întrebuințat-o făcând pâine cu dânsa.

Această încercare am făcut-o și eu în 5 rânduri la manutanța Divisiei active și rezultatul a fost, că în pâine amărâciunea apei nu este simțită, iar pâinea rămâne fragedă mai mult timp având gustul de sare ca la ori-care altă pâine.

Din pâinele fabricate la manutanță au gustat D-nii Generali Cantili, Dunka, și d-l medic Inspector General Dr. Fotino; d-nii medici de corp de armată Georgescu și Dimitrescu, medic veterinar Fometescu, care a usat-o mai mult timp, d-l Locot.-Colonel Georgescu, șef de stat Major, Intendentul Petrescu și tot personalul Divisiei; iar trupele nici că au știut că în două zile li s'a dat pâine făcută cu apă de mare.

Prin urmare pâinea făcută cu apă de mare nu numai că este un aliment igienic, dar e și un medicament în dispepsii, regulând funcțiunile digestive, la scrofulose unde autorii ca Richard Russel, Paquier și Le Coeur, afirmă foloșele întrebuințării externe și interne a apei de mare în aceste stări morbide.

Unii medici, știind că sărurile de calce au fost întrebuințate în ftizie și că apele de mare conțin o mică cantitate din aceste săruri și că oleiu de morun conține Iodure și Bromure, aceia-ce să găsește și în apele de mare, au administrat aceste ape la ftizie, dar fără rezultat satisfăcător.

Laennec și alți consideră respirațiunea de atmosferă mritimă ca capabilă de a aduce vindecarea ftisicilor; negreșit, că aci medicii a putut vedea stări ameliorate și în entuziasmul lor i-au crezut vindecați.

Este adevărat, că în regiunile de mișcă-ți, pe marginea mărilor, unde pini și sapinii snt la abundență și unde climatul este dulce, ftisicii își vor găsi ameliorățiunea, pe de-o-parte prin respirarea unui aer pur, iar pe de alta prin exalațiunile reșinoșe ale brăzilor maritimi.

Este o mare greșală, pe care o

comit medicii, de a crede că ftisicii își pot găsi ameliorarea, pe cōstele mării în ori-care regiune și fără a ținea compt de condițiunile în care se găsește localitatea.

Mărturisesc greșala, eu împreună cu mult stimatul confrate Dr. Georgescu Dima, pe când eram în Craiova 1882, știind că pe cōstele Mediteranei se trimit ftisicii, și neavând cunoștință de condițiunile în cari se găsește Constanța, am trimis un ftisic aci, care în scurt timp a trebuit să părăsească Constanța povăuit de medicii localității căci alt fel desnodământul fatal putea să i se întâmple chiar la Constanța, fiind-că starea lui se agravase așa de mult, în cât după trei săptămâni de la întōiere a încetat din viață, deși la trimiterea lui nu ne inspira o terminare așa de timpurie.

Această greșală provine de acolo, că nu se ține compt, nici de regiunea unde ne aflăm nici de condițiunile localității.

(Va urma)

INFORMATIUNI

Intr'unul din numerele trecute jurnalul „Naționalul” răspundea unor ziare din opoziție, cari acuzau de abuzuri pe primarul nostru, că d-l Kociu e primar din timpul conservatorilor. Așa este, dar în acel timp d-l Kociu nu își permitea a pălmuși nepedepsit bunul simț cum o face de 8—9 ani de zile decând a devenit membru al clubului liberal din București.

D-l Kociu citea atunei adese-ori lecții de bună-cuviință în „Constituționalul” și „Timpul”, la care era abonat, pe când acum e liber a călea ori-ce legi și regulamente, spre folosul său personal și a lor sei, fără să-i zică nimenea un cuvânt.

La 1 Septembrie s'au început sesiunea ordinară de 15 zile a consiliului comunal. Până azi 3 curent s'a ținut o ședință.

Probabil nu se va ținea multe. În sesiunile trecute nu s'a ținut nici o dată mai mult de una sau două ședințe. D-l Kociu are cel mai mare dispreț pentru consilieri. Și e natural să fie așa, când cea mai mare parte dintre dânsii au ceva la nas. Vom vorbi de fie-care în parte, și atunci se va vedea din cine se compune majoritatea d-lui Kociu.

Am cerut și altă dată. Cerem și acum vânzarea locurilor din strada Maren Aureliu, al căror deținător cu chirie, țovaroai, sunt tot-dezuna reprezentanți în consiliul comunal, fie sub administrația unuia sau altuia din cei ce-și dispută primariatul Constanței. Vom mai reveni cu detaliile.

Confratele *Columna Ordiu*, resgândit și reapărut la 1 Septembrie, a deschis o chestiune personală pentru care îl suntem mulțumitori. Între altele dice: „D. Grigorescu, om strein de localitate supărat cu ministerul Domeniilor avea trebuință a-și pleca capul sub epitrafirul orî cul, că a fost primit și vjatat tocmai de omul pe care acum în zadar să încercă a-l atinge. Că s'a creșut în raiu când a fost pus pe listă...” după care vorbește de „ingrătitudine”.

Până la o răfuială complectă a chestiunii ridicate, desmintim toate rânduile de mai sus. Grigorescu n'a cerut nici odată și prin nici un singur cuvânt, nimănui, favoarea de a fi pus pe vre-o listă electorală în Constanța. Grigorescu lipsea din Constanța când s'a format candidaturile în 1901, iar când s'a înapoiat a fost regat de d-nul Kociu și de un înalt personagiu din localitate, să-și pue candidatura alături cu Kociu, ceea-ce a primit mai mult din condescendență către acest personagiu, amic al cauzelor susținute de Grigorescu prin broșura sa *Revista Economică*.

D. Grigorescu, nedatorând nimic d-lui Kociu, nu pōte fi ingrătit. Ingrătit este acela care nu recunoște meritul campaniei jiarului *Constanța*, înființat atunci și întreținut de Grigorescu cu amicitia sa, la care Kociu a contribuit până acum numai cu suma de 60 lei și câte-va articole nesărate cari se terminau veelnic cu: *jos Belciu*; iar culmea ingrătitudinei este în partea aceluia, care, după ce a comandat o coronă de flori pe mormântul unui seump reposat, Iohn Macry, biruitor în două rânduri la alegeri, ce ne-au dat pe Kociu primar, n'a contribuit cu nici un ban la plata ei, ast-fel că și până azi, aceea coronă, e pe jumătate neplătită.

Atât de-o-candată.

Tote ziarele din București vorbesc de neorânduile comise la Primăria Constanța, despre care am vorbit și noi în diferite rânduri. Vom reveni asupra informațiunilor eronate sau denaturate din interes politic, cu care noi n'avem nimic a face.

De-o-camdată afirmăm că consiliul comunal, după două zile de chibzuire, a votat în ședința de la 10 Ianuarie a. c. taxa de 10 bani pe sută chilo-grame piatră de construcții, iar nu pe metrul cub, cum din eroré am dis inșine într'unul din numerele trecute.

Mal afirmăm că cele 6600 lei cheltuite până acum în cestia aducerii apei, s'au dat pentru lucrări și despăgubiri de deteriorări de teren ce n'au existat.

—
In consiliul comunal d'alaltăeri s'a cerut d-lui primar a scóte în vânzare locurile din strada Marcus Aureliu cu grădina 10 Maiu, ocupată de proprietarii hotelului Orient d-nil actual consilier comunal P. Pencoff și Ganciu Nicola, fost consilier comunal în rândul trecut; astuparea cu pământ bun a gropel de var de la Primărie, iar nu cu băligar cum se face acum; aranjarea cu direcția portului pentru iluminarea cu electricitate a stradel principale și pieței Independenței; continuarea pavării trotoarelor și șoseluirea strădei Gărei, decisă de consiliul comunal acum 3 luni. D-l Primar a cerut ca propunerile să fie făcute în scris. Nu s'a discutat nimic.

—
Incestia armanelor sunt deja pendinte la judecătoriile comunale o suma foarte mare de procese. Locuitorii sunt achitați în unele comune și condamnați în altele pe baza aceluiași procese-verbale cu răspunsurile inculpaților *tipărite* pe modelul ce am reprodus în numărul trecut. Unele procese se judecă de judecătorul de ocol iar altele de judecătoriile comunale, în urma declinării de competența a acestora.

—
In cestia de competență este o adeverată harab-ambură. D-lu judecător de Constanța, declinându-și competența, a înapoiat administrației sute de procese din comunele nesupuse, iar cel din Hârșova și Ostrov le judecă și condamna.

D-șeu să înțelegă ce lege este acesta.

—
D. Victor Croizat antreprenorul iluminatului viitor amenință jurnalul „E-poca” cu proces. *Taci mō!!!*

—
Camera de Comerțiu s'a constituit sub președinția d-lui Ghebaș Frekian iar Vice-președinte d-l Eugen Cosmiadi.

—
Măine se va discuta în consiliul comunal cestiuinea aducerii apei. Ar fi bine ca cetățenii să asiste la discuțiunea unei chestiuni așa importante.

In consiliul comunei d'alaltăeri s'a respins cererea d-lor S. Petrescu Dorostorian I. Georgescu și alți 8, pentru întărirea malurilor, până-ce vor prezenta planuri. Nu știm ce plan a prezentat d-l Mercere pentru ocuparea stradel de lângă hotel Gambeta. D-l Primar nu voaște a spune.—Arendașului comunei i s'a respins cererea de despăgubire pentru scaretele construite pe moșie, inventariate pentru prima dată, după cererea d-lui Grigorescu.

In cestia aducerii apei d-l Primar a refuzat o relație cerută de cum stă cestiuinea, dicând că pune dosarela la dispoziția consilierilor. Ama treabă!

Asemenea s'a respins cererea de a se parcheta cu stejar saiele din etagiu a le Primăriei, rămânând cele de brad fiind mai estine.

Domnul consilier Grigorescu și Șerbănescu au făcut mai multe propuneri de îmbunătățiri, de care consiliul n'a luat act, după obiecțiunea d-lui Primar, nefiind făcute înscris. Vom reveni.

—
Cu începere de la 15 Septembrie curent vor funcționa în Constanța întâia și a doua clasă gimnazială în vechiul local al Școlii Normale.

—
D-l Inspector administrativ, L. Ionescu după cea inspectat plășile Mangalia și Hârșova a plecat eri spre Ostrov, prin Medgidie.

—
In privința armanelor și proceselor pendinți avem informații pozitive că d-l inspector administrativ Luca Ionescu a judecat foarte defavorabil purtarea administrației.

—
De la Primăria Constanței d-l Inspector a luat copii după o sumă de dispoziții și decisiuni ale consiliului comunal privitoare la cestiuinea iluminatului, aducerii apei, afacerea locului de la vii și altele.

Așteptăm și noi publicarea raportului d-lui Inspector, spre a face cunoscuta dare de seamă asupra-î.

—
Sub-semnații, în dorința de a forma zestre copiilor noștri am depus la Societatea „Unirea” economiile noastre, și astă-și, ajungând la lichidare grupa 1896 din care facem și noi parte, ni s'au rstituit capitalurile noastre, cu un beneficiu foarte avantajios.

—
Ne credem dar datorii a aduce prin publicitate viile noastre mulțumiri Societății de asigurare „Unirea” pentru modul înțelegt cum știe să administreze asigurațiilor săi și să recomandăm tutulor părinților de familie această Societate adevărat românească, singura

care nu speculează pe societarii și la care capitalurile asigurațiilor pe viață se fructifică în mod avantajios.

(aa) N. Dumitriu, Econom M. Varlam, I. Haimovici, N. P. Danu, Bérliad. — Preotul G. Eloru, Bucerestii. — M. P. Constantinescu, Anghel Andreescu, Ștefan Gruia, Ginrgă. — Ghiță Rădulescu, Iancu M. Diaconescu, Nicolae Ioan. Plocești. — Leiba Herșovici, Huși. — Avram M. Leibovici, Iași, — Nicolae Ioan, T-Vestel. — Năstase Velia, comuna Finta; Franț Petz, comuna Gheboia; Ioniță Lixandru, comuna Belciurnști, jud. Dâmbovița.—Anton Popescu, comuna Suhaia; Preotu Stancu Niculescu, comuna Fântânelele, jud. Teleorman — Athanasie Sotiriadi, comuna Făureni jud. Buzău.

Un arbore transformat în ziar în 145 minute.

Cât timp trebuie pentru ca un arbore să fie tăiat, redus în pastă, tipărit, transformat în ziar, împărțit? Experiența e curioasă din punctul de vedere al progresului industriilor pe cari ea ie resună: ea a fost făcută de un fabricant german de hârtie. Iată cum povestește un ziar german această experiență:

In ziua de 17 Aprilie, la fabrica de hârtie din pastă de lemn de Elsenhal, în prezența a două proprietari ai fabricii și a unui notar pe care-l chemaseră pentru a certifica autenticitatea experienței, s'au tăiat, la șapte ore 35 de minute dimineața, într-o pădure din apropierea fabricii, 3 arbori cari au fost transportați la fabrică unde au fost tăiați în bucăți lungi de 50 de centimetri; apoi au fost jupuiți de scoartă și despicați. Lemnul ast-fel preparat a fost ridicat cu ajutorul unui accensor la 5 defibratori ai fabricii. Pasta de lemn produsă de acești defibratori a trecut într'una din pile unde a fost amestecată cu materiile necesare. Procedul acesta fiind terminat, pasta lichidă a fost trimisă la mașina de hârtie. la 9 ore 34 de minute dimineața, prima coală de hârtie a fost terminată. Toată fabricațiunea n'a durat de cât o oră 59 de minute, ceea ce constituie deja un rezultat foarte remarcabil.

Proprietarii usinei, întovărășiți de notar, s'au dus apoi cu câte-va din această hârtie la o tipografie, departe 4 kilometri de fabrică. La 10 ore, un exemplar al ziarului imprimat era în mâinile proprietarilor; ast-fel că a fost de ajuns 2 ore 25 minute pentru a transforma în ziar gata a fi expediate lemnul care era în stare de arbore cu cât-va timp mai înainte.

Anunț

Sub-semnatul aduc la cunoștința Onor. amatorilor, că am de închiriat un dam (grajd) de oi, precum și mai multe șiri de fân de vânzare, recolta anului acesta.

Amatorii se vor adresa numai la proprietar în Laz Mahale
N. ALESSIU.

PATRIA

Societatea Română de asigurare în București
Asigurări asupra vieții și în contra accidentelor.
Representant pentru Dobrogea Octavian Șeitan — Constanța strada Școlii.

DE VINȚARE

Una prăvălie cu trei odăi și una casă cu 4 odăi construită cu piatră sub același acoperământ cu lăne, 3 grajduri, una brutărie, construită din nou tot din piatră, cu două puțuri, din care unul în față și altul în dos, putând adăpa până la 4 sau 5000 oi pe zi. Toate aceste clădiri pe o întindere de peste trei mii metri pătrați, împreună cu un loc de păierie la stradă de peste 4000 m. p. ambele situate în mijlocul satului Copadin la încreșurarea mai multor drumuri.

Deritorii se vor adresa la subsemnatul proprietar com. Copadin p'asa Constanța.

Cu stimă
Teodor Nicolău

„UNIREA“

Societate generală de asigurare Mutuală
DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de ministri de la 27 Iunie 1877. *Monitorul oficial* No. 160 din 6 (28) Iulie

Acastă societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, fie construite de zid, păianță sau gard, fie acoperișul lor cu tinichea, olane, șindriță, ărestie etc Plata asigurării e cu mult mai scăzută aproape pe jumătate de cât celelalte societăți cari fac o speculă din premile asigurărilor.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului: Mobilie, Mărfuri, Produse, Pae și Notroți, în Șire, Stogur, câmp pe câmp liber și în magazii

Societatea „Unirea“ mai face asigurări asupra „Vieții“ în toate combinațiile uzitate și anume:

- a). Asociațiuni mutuale de supra-veșuire
- b). Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat, și cu participare de 85 la sută.
- c). Contra-asigurări cu 8 la sută dobândă și fără dobândă.
- d). Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- e). Asigurări temporale și
- f). Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de „Grindină“, precum și contra riscurilor de transport pe fluvii, mări și corpuri din vase, toate aceste asigurări „Unirea“ le face cu precuiri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București la Direcțiunea generală strada Domnei No. 2, iar în districte la agențiile respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea“ mutuală

**Publicitatea Ziarului „Constanța“
în Constanța**

<p>Abonamentele : In țeară pe un an 19 lei » pe 6 luni 8 » Pentru străinătate se adăugă porto</p> <p>Se plătesc înainte</p> <p>Un număr . . . 20 bani Un număr vechi. 50 »</p>	<p>APARE</p> <p>ODATA PE SEPTAMANA</p> <p>— — —</p> <p>— redacțiunea și administrația</p> <p>Strada Gărei No. 13</p>	<p>Anunțurile : Pe pag. a IV rândul 50 b. Pe pag. a III rândul 1 leu</p> <p>Insereli și reclame : Pe pagina III rândul 2 lei</p> <p>— — —</p> <p>Scrisorile nefranțose se refuză. Manuscr. nu se înapoiază</p>
---	---	--

Plăți se pot face la librăria d-lui Dimitrie Nicolaescu și către administratorul jurnalului d. Ilie Banciu, contra unei chitanțe liberată din registrul cu matcă, pe care va fi apăsât sigiliul cu tuș al redacției și subscrierea directorului jurnalului.

Ocaziune Bară

De vânzare

Una tipografie și legatorie de cărți bine montate, având 2 mașini pentru tiparit și una mașina mare cel mai modern sistem pentru taiat.

TIPOGRAFIA

este îndestrată cu tot materialul necesar și în stare a executa lucrări în limbele română franceză și grăca, posedând litere de toate caracterele și din cele mai moderne, iar

Legătoria de Cărți

are aparatele și ustensilele în perfectă bună stare.

Atelierul este instalat în centrul orașului CONSTANȚA la cea mai bună poziție și deja are lucrări angajate care dau materie de lucru pentru mai mult timp.

Condițiunile de plata sunt foarte favorabile; se pot efectua și în rate lunare, trimestriale sau semestriale, dar vor fi garantate.

Deritorii să se adreseze proprietarului lor d-lui DIMITRIE NICOLAESCU în Constanța.

În vederea viitorului ce are orașul Constanța ca singur punct de export și ca stațiune balniară, cum și a marilor lucrări întreprinse, de stat și societăți particulare, este în adevăr o ocaziune rară, pentru cei ce ar voi să ia această afacere, care ofera celemai mari și sigure șanse de câștig.

Ocaziune Bară